

MİLLET VE AYDINLAR

Necmettin Hacıeminoğlu. Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul 2004, 156 sayfa.
ISBN: 975-7594-91-1.

Selim YILDIZ

Öğr. Gör. Dr., Ardahan Üniversitesi, Ortak Dersler Bölümü.
selimyildiz@ardahan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2485-3468

Geliş Tarihi: 16 Aralık 2022; Kabul Tarihi: 24 Ocak 2023
Received: 16 December 2022; Accepted: 24 January 2023

GİRİŞ

İstanbul Üniversitesi Türk Dili Edebiyatı Bölümü mezunu olan Necmettin Hacıeminoğlu, aynı üniversitede asistanlık yapmış, akademik yaşamında yükselmiş, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün de kurucusu olmuştur. *Lehçetü'l-Hakâyık* (1962), *Kutb'un Hüsrev ü Şîrîn'i ve Dil Hususiyetleri* (1968), *Türk Dilinde Edatlar* (1972), *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller* (1984), *Karahanlı Türkçesi* (1996), *Harezmi Türkçesi ve Grameri* (1996) gibi ilmî eserleri; *Milliyetçi Eğitim Sistemi* (1972), *Fuzulî* (1972), *Türkçenin Karanlık Günleri* (1972), *Milliyetçilik, Ülkücülük, Aydınlar* (1975), *Türkiye'nin Çıkmazları* (1975) gibi kitapları ile çeşitli gazete ve dergilerde yazmış olduğu beş yüzü mütecaviz yazı ve makaleleri olan Hacıeminoğlu, Türk milliyetçiliğine 1970'lerde fikrî yönden hizmet etmiş önemli bir isimdir.¹

Malatya'nın Darende ilçesinin Aşudu köyünden Hacıeminzadeler sülalesine mensup olan Hacıeminoğlu'nun, Adana Erkek Lisesinden sonra başladığı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde ders aldığı hocalar Mükrimin Halil Yinanç, Reşit Rahmeti

¹ Yüksel Topaloğlu, "Necmettin Hacıeminoğlu ve Türk Aydını," *Türkiiz*. 6/31 (Ocak-Şubat 2015): 41-42.

Arat, Faruk Kadri Timurtaş, Ahmet Caferoğlu, Tahsin Banguoğlu, Mehmet Kaplan, Muharrem Ergin'di.²

Necmettin Hacıeminoğlu'nun fikrî çizgisi Edebiyat Fakültesindeki bu hocalardan ders almanın yanında Ziya Gökalp, Yahya Kemal Beyatlı, Nihat Sami Banarlı, Abdülhak Şinasi Hisar, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Remzi Oğuz Arık, Hüseyin Nihal Atsız, Arif Nihat Asya, Peyami Safa, Ahmet Kutsi Tecer, Mümtaz Turhan gibi düşünürlerin eserleri, konferansları ve sohbetleri ile olgunlaşmıştır.³

Necmettin Hacıeminoğlu yaşamı boyunca Türk milliyetçiliği fikrinin geleceği için çalışmıştır. Bu çerçevede Türk milletinin medeniyet davasında öngördüğü insan tipini de "ölkücü" olarak ele almıştır.

Hacıeminoğlu'na göre ölkü, insanın ya kendi milleti veya bütün insanlık için, ulaşılmasını şiddetle arzu ettiği son hedeftir ve arzu ve hayal edilen bu son hedefe varmak gayesiyle, yorulup yılmadan, bıkip usanmadan fazilet ve cesaretle, fedakârca çalışanlara da ölkücü denir. Bu noktada Hacıeminoğlu, kendi ifadesiyle hayatlarını insanlığa hizmet uğrunda harcayan peygamberlerle bazı filozof ve ilim adamlarını, kendilerini milletlerine adayan büyük liderler, cihangir başbuğlar ve kahraman askerlerle, milliyetçi ilim, fikir ve sanat adamlarını da tam manasıyla birer ölkücü kabul eder. Dolayısıyla insanlık ve toplum için bu kadar ehemmiyetli yer işgal eden ölkücü insan tipinde bulunması gereken özellikler vardır. Hacıeminoğlu'na göre, kusurları düzeltip, eksiklikleri tamamlayarak mükemmel bir insan seviyesine yükselmek ölkücüye düşen ilk vazifedir. Azim ve irade, sabır ve tahammül, disiplin, bilgi ve çalışkanlık, fazilet ve dürüstlük ölkücü insan tipinin temel özellikleri olmalıdır. Ayrıca dava şahsî değil millîdir; bu yüzden metot ve teferuattaki görüş ayrılıkları, aynı hedefe yönelmiş ölkücüleri birbirleriyle karşı karşıya getirmemelidir. Çünkü bir dağ silsilesini andıran

² Yüksel Topaloğlu, "Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu Hayatı, İlmî, Edebî Şahsiyeti ve Eserleri," *Necmettin Hacıeminoğlu Hatıra Kitabı* içinde, ed. Ali İhsan Öbek, Yüksel Topaloğlu (İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2017), 11-13.

³ Murat Ceritoğlu, "Necmettin Hacıeminoğlu Hoca'nın Fikir Dünyası," *Türkiiz*. 4/19 (Ocak-Şubat 2013): 70.

Türk milletinin hayatında çöküntü zamanlarında ülkücüler ortaya çıkmışlardır.⁴

Necmettin Hacıeminoğlu ülkücü biçimlenmenin daha ilk zamanlarında yani 1970'lerin başında ülkücüleri Mehmet Akif'in "Asım"ında daha doğrusu "Hanumanlar sönüyor, zelzele yalnız bana mı?/Ortalık can çekişirken açamam ben yaramı!" diyen Akif'in kendisinde sembolleştirmiştir. Hacıeminoğlu'nda "Âsım", ahlak ve fazilet timsali, cesur, imanlı, güçlü, terbiyeli, kalender ve mütevazı, vatani için canını feda etmeye hazır bir Türk genci olarak "ülkücüler"de vücut bulmuştur.⁵

Necmettin Hacıeminoğlu'nun dostlarından ve Trakya Üniversitesi'nde Yüksek Lisans Programında dersler vermiş olan Birol Emil⁶ onun Tanzimat'tan beri süregelen aydın ihanetlerine karşı Türk milletinin ve Türk milliyetçiliğinin yanında yer aldığını yazmaktadır.⁷ Dolayısıyla bu durum Türkiye'nin içinde bulunduğu şartları içinde Hacıeminoğlu'nu Türk milliyetçiliğinin safında bulunmaya sevk etmiş, ülkücü insan tipinin yetişmesi için aydın sorumluluğu içinde harekete ve yazmaya yöneltmiştir. Çünkü bu süreçlerde Türkiye'de aydın kamuoyu ve baskıcı gruplar bir müessese gibi görülüyordu.⁸

1950'lerde ağırlıklı olarak Peyami Safa'nın *Türk Düşüncesi*'nde, 1960'larda *Türk Kültürü* ve *Yol* gibi dergilerde ve Altay Pamir adıyla *Babîlî'de Sabah* gazetesinde, 1970'lerde *Töre* dergisi ve *Devlet* gazetesinde, 1980'lerde *Yeni Düşünce* dergisinde ve daha birçok dergi ve gazetede yüzlerce makale ve yazısı yayımlanmış olan Hacıeminoğlu'nun yürüdüğü çizgi göz önüne alınırsa ideolojik olarak Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) geleneğinin Türk milliyetçiliği çizgisinden sapmamış olduğu ifade edilebilir. Nitekim MHP öncülüğünde ülkücü gençliğin eğitime yönelik gerçekleştirilen

⁴ Necmettin Hacıeminoğlu, "Ülkücülük ve Ülkücüler," *Töre*. 28 (Eylül 1973): 3-7.

⁵ Metin Turhan, *Ülkü Ocakları 1966-1980* (Ankara: Hazar, 2014), 103-104.

⁶ Esat Can, "Hocam Prof. Dr. Birol Emil," *Prof. Dr. Birol Emil Armağanı* içinde, ed. Bahtiyar Aslan, Münevver Ebru Zeren (İstanbul: Türk Edebiyat Vakfı, 2020), 57-61.

⁷ Birol Emil, "Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu," *Necmettin Hacıeminoğlu Hatıra Kitabı* içinde, ed. Ali İhsan Öbek, Yüksel Topaloğlu (İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2017), 81.

⁸ Necmettin Hacıeminoğlu, *Milliyetçilik, Ülkücülük, Aydınlar* (Ankara: Töre-Devlet, 1976), 307.

seminer faaliyetlerine de katkıları⁹ olan Hacıeminoğlu'nun 28 Nisan 1977 tarihli yazısında milliyetçileri MHP çatısında toplanmaya davet ettiği görülmektedir.¹⁰ *Hergün* gazetesinde yayımlanan "Eşgüdüm Komutanları" başlıklı yazısında¹¹ Hacıeminoğlu, ordunun bir kısım mensuplarını aşağıladığı gerekçesinden dolayı 1979'da 1 yıl, 8 ay cezaya çarptırılmıştır. Hacıeminoğlu, daha sonra tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır.¹²

1980 sonrasında 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'na göre bir kısım öğretim üyelerinin görevlerine son verileceği Hacıeminoğlu'na ulaşınca Necmettin Hacıeminoğlu istifa etmiş, bir taraftan *Yeni Düşünce* dergisinde yazılar kaleme alırken bir taraftan da siyasî partilerin kuruluşuna izin verildikten sonra bu yolda harcanan gayretlere katılmaya başlamıştır. MHP ile aynı ülküye sahip ve onun yerini tutacak bir partinin kurulması için İbrahim Kafesoğlu liderliğinde yapılan toplantılara Altan Deliorman'ın "Yalnız Alperen" dediği Necmettin Hacıeminoğlu da katılmıştır. Bu toplantılara Said Bilgiç'le beraber bazılarında Celal Bayar'ın da katıldığını Altan Deliorman yazmaktadır.¹³

Bu çalışmada incelememizin konusu Necmettin Hacıeminoğlu'nun *Millet ve Aydınlar* adlı kitabıdır. Türk Edebiyatı Vakfı, kitabın oluşumunda ilk baskısı 1975'te yapılan *Milliyetçilik, Ülkücülük, Aydınlar* kitabını ve aynı kitabın beşinci baskısını esas almıştır. Ayrıca Hacıeminoğlu'nun *Türk Edebiyatı* dergisinde çıkan bazı yazıları da *Millet ve Aydınlar* kitabına aktarılmıştır.

1. BİRİNCİ BÖLÜM

Hacıeminoğlu'nun *Millet ve Aydınlar* adlı kitabı, üç bölümden meydana gelmiştir. Birinci bölümde millet, Türk milliyetçiliği, Türk milliyetçiliğinin sistemleştirilmesinde önemli bir isim olan Ziya Gökalp ve 1970'lerde Türk milliyetçiliğinin tefsirinde saygın bir aydın olan Erol Güngör değerlendirilmiştir. Hacıeminoğlu'nun 1960 sonrasında siyasî ortamında kültürel Batıcılık ve Marksist yaklaşımlara

⁹ Kenan Eroğlu, *Ülkücü Hareketin Doktriner Eğitimi: 12 Eylül 1980 Öncesi Özel Eğitim Notları* (Ankara: Polietika, 2021), 221-233.

¹⁰ *Hergün*. 28 Nisan 1977: 1, 7.

¹¹ *Hergün*. 11 Ocak 1979: 1, 7.

¹² *Milliyet*, 16. 02. 1979: 1.

¹³ Altan Deliorman, *Türk Yurdunun Bilgeleri* (İstanbul: Timaş, 2009), 89.

karşı millet kavramına ayrı bir ehemmiyet verdiği görülmektedir. Hacıeminoğlu'na göre, yaratılış olarak ve millet çatısı altında insanı anlamlı kılan şahsiyettir ve milleti meydana getiren bu şahsiyetlerin şuurlu bir şekilde bir arada olmasıdır. Hacıeminoğlu, Marksistlerin millet kelimesi yerine "halk" kelimesini kullanmasını eleştirir. Çünkü bu kelime muhtevası belirsiz, rengi ve hüviyeti tayin edilmiş şahsiyetsiz bir kalabalığı ve rastgele insan yığını ifade ediyordu. Bu yaklaşımda Hacıeminoğlu, yeni ve ileri bir toplum yaratmak adı altında Türk milletinin kültür, töre ve manevî değerlerinden uzaklaştırmanın amaç edinildiğini savunmakta, "halk" ve "toplum" olmanın karşısında "millet" olmanın sağlamlılığı ve sürekliliğini vurgulamaktadır.¹⁴

Necmettin Hacıeminoğlu tıpkı millet mefhumu ve millet olma savunusu gibi milliyetçiliği de müdafaa etmiş, onu anlamlandırma adına mefhum kargaşalığını ve sebeplerini ortaya koymakla işe başlamıştır. Bunlar; milliyetçiliğin maske olarak kullanılması, milliyetçiliğe zıt olan görüşlerle milliyetçiliğin birleştirilmesi, cahillik ve dar kafalılık, milliyetçiliğin bir tepki hareketi olarak görülmesi, milliyetçiliği savunma adına yeni tabirlerin kullanılması şeklinde ele alınmıştır. Hacıeminoğlu'na göre milliyetçilik; Türk milletini, sahip olduğu bütün millî değerleri ile ebediyete kadar yaşatma ve yüceltme ülküsüdür. Bu yolda milliyetçilik, tekâmül ve değişimlere açıktır. Milliyetçi ise kendini kayıtsız şartsız Türk milletini yüceltme ülküsüne adayandır. Hacıeminoğlu, bu ülküde yeryüzünün çeşitli bölgelerine dağılmış bulunan 300 milyon Türk'ü ise bölünmez bir bütün olarak görmektedir.¹⁵

Hacıeminoğlu, millî tarih şuuru ve kendi kültür hazinelerine dayanan milliyet duygusunun "şahsiyet sahibi insan"ın yetişmesinde birinci âmil olduğu kanaatindedir. Bu yüzden o, Türk milletine aşılacak istendiğini ifade ettiği Batı hayranlığının, Avrupa kültürü ve hümanizminin karşısında yer almıştır. Ona göre, millî şuurları dondurulmuş aydınlar Türk milletini dolambaçlı yollara sokmuştur.¹⁶ Milliyetçiliği bir fikir, inanç sistemi ve dünya görüşü olarak düşünen Hacıeminoğlu onun bilgi, kültür ve duygu olmak üzere üç temeli olduğunu vurgulamaktadır. Bilgi temeli, Türk

¹⁴ Necmettin Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar* (İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2004), 11-16.

¹⁵ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 17-27.

¹⁶ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 34-37.

tarihine bütün olarak bakmaya; kültür temeli idrak ve yaşayışa, duygu temeli ise millî romantizme dayandırılmıştır.¹⁷ Burada milliyetçiliğin duygu temelini millî romantizmle özdeşleştirilmesi¹⁸ bir farkına varış, öze dönüş ve Türk milliyetçiliğine dün, bugün ve gelecek düzleminde duyulan özlemin ifadesi olarak değerlendirilebilir. Hacıeminoğlu, soy ve tarih birliği, ülkü ve kader birliği bağlamında ele aldığı milletin millî değerlerinin köhnemiş ve çağ dışı oldukları yaftalarıyla planlı surette ortadan kaldırılmasını da en büyük tuzak olarak ele almıştır.¹⁹ Bu tuzaklar karşısında “Büyük Devlet İdeali” ortaya koymak, aşağılık duygusundan kurtulmak, aydınların nemelazımcılığı terk etmesi ve mevcut dünya şartlarına boyun eğmemesi yol olarak gösterilmiştir.²⁰

Bu çerçevede Hacıeminoğlu'nun Türk milleti ve Türk milliyetçiliği için özgüvene işaret etmesi dikkate değer bir husustur.

Hacıeminoğlu'na göre bir devrin fikir hayatına damgasını vuran, bütüncü ve gerçekçi bir düşünür olan Ziya Gökalp, Cumhuriyet Döneminde unutturulmaya çalışılmış bir devdir. O, Osmanlı Devleti'nin çürümesi, Türklüğün talihi, kültür istilacılığı karşısında hastalığın rejimi değiştirmekle, yeni idareciler bulmakla, yeni kanunlar çıkarmakla, bir takım reform ve inkılâp yapmakla tedavi edilemeyeceğini görmüştür. Bu yüzden Ziya Gökalp, Türk milletinin bütün değer ve meseleleri bakımından tam bir bütünlük içinde ele almanın zaruretine inanmıştır.²¹ Türk milliyetçiliğinin edebiyat, sanat, kültür gibi bir tarihinin yazılması gerekliliğini savunan Hacıeminoğlu'na göre, Erol Güngör ise 1960'lardan itibaren canlı ve hareketli bir merhaleye ulaşan Türk milliyetçiliği fikri içinde yıldız isim olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi, Türk-İslam Sentezi formülüne dayanarak Ziya Gökalp-Nihal Atsız halkası ile Mehmet Akif-

¹⁷ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 39-41.

¹⁸ Hissi, “fikrin barutu” olarak kabul eden ve 1960 sonrası Türk milliyetçiliğinin siyasi teşkilatlanmasında “Türk-İslam Ülkücülüğü”nün yerleştirilmesinde etkili isimlerden biri olarak bulunan Dündar Taşer de tarihe romantik bakışla yaklaşmıştır. Ona göre Kanunî Sultan Süleyman'ı hasta ve ihtiyar bir şekilde Zigetvar Seferi'ne çıkararak, ölümün romantizmidir. Yavuz Sultan Selim'i Çaldıran'a, Ridâniyye'ye koşturan ve Sina Çölü'nü aştıran romantizmdir. Sakarya'dan başlamak suretiyle düşmanı Akdeniz'e kovalayan kuvvet de yine romantizm olmuştur. Bkz. Dündar Taşer, “Romantizme Dair,” *Devlet* (12 Ocak 1970): 12.

¹⁹ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 45-47.

²⁰ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 49-54.

²¹ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 57-63.

Necip Fazıl halkası arasında uzlaştırıcı bir köprü kurmaya çalışırken, Güngör de sağlam fikirleri, ağırbaşlı tavrı ve kalemi sayesinde çeşitli görüşleri benimsemiş Türk milliyetçilerinin odak noktası olmuştur.²²

2. İKİNCİ BÖLÜM

Necmettin Hacıeminoğlu'nun *Millet ve Aydınlar* adlı kitabının ikinci bölümünde kültür emperyalizmine karşı "millî kültür" vurguları öne çıkmıştır. Hacıeminoğlu tarafından millî kültür; millete şahsiyet veren ve onu diğer milletlerden kesin çizgilerle ayıran manevî değerler manzumesi olarak tanımlanmıştır.²³ "Asrileşme"yi yabancı değerler sisteminin devlet eliyle kabul ettirilmesi olarak eleştiren Hacıeminoğlu, bu doğrultuda hareket edenler için de "kültür mandacıları" ifadesini kullanmaktadır.²⁴ Bu sebeple Hacıeminoğlu da tıpkı Ziya Gökalp gibi millî kültür kaynaklarının öğrenilmesine öncelik verilmesi taraftarıdır. Yabancı kültürlerle temas ve etkileşimin kaçınılmazlığının da farkında olan Hacıeminoğlu, millî kültür oluşturulmadan Batı kültürünün Türk milletine aşılmasına karşı bir tavır sergilemiştir. O, Ali Şir Nevâî, Hüseyin Baykara, Babür Şah, Mahdum Kulu'nu tanımadan Dante, Cervantes ve Shakespeare'le tanışmaya; *Orhun Abideleri*, *Oğuz Kağan Destanı*, *Kutadgu Bilig*, *Divan-ı Hikmet*, *Manas Destanı* ve *Leyla ve Mecnun*'dan önce *İlyada*, *Horas* ve *Hamlet*'in okunmasına karşı çıkar. Hacıeminoğlu, herkesin Yahya Kemal ve Ahmet Hamdi Tanpınar kadar Türk tarihi ve kültürü ile teçhiz edilmemiş olduğundan bu noktaya dikkat edilmesine işaret etmektedir.²⁵ Değer kargaşalığının da önüne ancak bu şekilde geçilebileceğini savunan Hacıeminoğlu, cemiyetin manevî değer hazinesini talan eden "kapkaççı bezirgânlar" diye tasvir ettiği kişi ve yapılar için de Türk Standartları Enstitüsü gibi bir tedbir ve düzenlemenin gerekliliğine işaret etmektedir.²⁶

3. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kitabın üçüncü bölümü aydın çözümlmelerine ayrılmıştır. Hacıeminoğlu, Antony Smith'in vurguladığı üzere kemale ermiş bir

²² Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 65-68.

²³ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 71-75.

²⁴ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 77-84.

²⁵ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 85-90.

²⁶ Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 91-97.

milliyetçiliğin entelektüellerin eseri²⁷ olduğunun farkındadır. Bu yüzden Hacıeminoğlu dil, gönül, iman birliği içinde teşekkül eden millete “millî kültürünü, töreni, dinî inancını terk edip Batılılaşacak” diyen aydın dayatmasına karşı başkalaşmadan çağdaşlaşma taraftarı olduğunu ortaya koymaktadır. O, milletin istek ve temayüllerini önemsemeyen ve halksız demokrasi isteyen aydınları eleştirmektedir. Hacıeminoğlu’na göre aydın için halk gerici, halk için de aydın yabancı olmamalıdır. Halk, teknik ve maddi sahada her türlü yeniliğe açıktır. Duygu, muaşeret ve zevk planındaki yeniliklerin ise halka devrim yoluyla girmediğini söyleyen Hacıeminoğlu, bu konuda tekâmül kanunlarına uymak icap ettiğini savunmaktadır.

Necmettin Hacıeminoğlu İngiltere, Japonya, Almanya gibi devletleri yükselten aydınlar olduğunu bu yüzden de Türkiye’deki sorunların sorumluluğunun anayasanın yapılmasından, ekonomik kararlara kadar etkili olmuş olan aydınlara ait olduğunu ifade etmektedir. Bunlar Hacıeminoğlu’na göre “Suçlu Aydınlar”dır. Hacıeminoğlu, “Sola Açık Aydınlar”ı, kısaca Türklükten istifa etmiş, millete yabancılaşmış aydınlar; “Hümanist Aydınlar”ı, eyleme geçmemiş komünist aydınlar; “Öfkeli Aydınlar”ı “bu iktidar yıkılsın da ne olursa olsun” diyen aydınlar; “Müstemleke Aydınlar”ı millî gurur ve haysiyetten eser kalmamış aydınlar olarak çözümlemiştir.²⁸ Hacıeminoğlu, aydın çözümlemelerinden sonra Türkiye’deki aydın sorununun bir sonucu olarak Türk milliyetçiliği düşmanlığını örneklerle tahlil etmiş, sağcılık-solculuk kavgasının da Avrupa’dakinden farklı surette cereyan ettiğini vurgulamış, şahsi menfaat için teşkilat kuran yapıları da “kırk harami felsefesiyle” hareket eden çeteler olarak değerlendirmiştir. Kitapta yer alan son yazıda ise Türkiye’de fikir boşluğunun sebepleri ortaya konulmuştur²⁹ (s. 145-156).

SONUÇ

Necmettin Hacıeminoğlu’nun *Millet ve Aydınlar* adlı kitabının Türkiye’de 1960 sonrası şekillenen Türk milliyetçiliği düşüncesinin bilinçaltını ortaya koyması ve çözümlemeleri yoluyla Türk

²⁷Anthony D. Smith, *Millî Kimlik*, çev. Bahadır Sina Şener (İstanbul: İletişim, 1994), 153.

²⁸Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 99-143.

²⁹Hacıeminoğlu, *Millet ve Aydınlar*, 145-156.

milliyetçiliği tarihi açısından ehemmiyet taşıdığını söyleyebiliriz. Necmettin Hacıeminoğlu'nun 1960 sonrası Türk milliyetçiliğinin şekillenmesinde etkili olması, kültürel Batıcılığa karşı çalışmalar yapması, Türk milliyetçiliğinin siyasî organizasyonu olan Milliyetçi Hareket Partisi ile kurduğu ilişkiler, Aydınlar Ocağı'nın kuruluşunda yer alması ve "Türk-İslam Sentezi"ni savunması, Türkiye'nin milletleşme sürecinde sorumlu bir aydın olarak yer alması kendisini, kitaplarını, yazılarını, faaliyetlerini ve çalışmalarını önemli kılmaktadır. Bu yüzden Necmettin Hacıeminoğlu'nun ilk baskısı *Milliyetçilik, Ülkücülük, Aydınlar* başlığını taşıyan ancak incelemeye konu olan 2004 baskılı *Millet ve Aydınlar* kitabı Türk milliyetçiliğinin edebiyat, kültür ve sanat tarihi gibi tarihinin yazılmasında 1960 sonrası değerlendirmelerde katkıları olacak eserlerden biridir.

KAYNAKÇA

- Ceritoğlu, Murat. "Necmettin Hacıeminoğlu Hoca'nın Fikir Dünyası." *Türköz*. 4/19 (Ocak-Şubat 2013): 69-76.
- Can, Esat. "Hocam Prof. Dr. Birol Emil." *Prof. Dr. Birol Emil Armağanı* içinde, editör: Bahtiyar Aslan, Münevver Ebru Zeren, 57-61. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2020.
- Deliorman, Altan. *Türk Yurdunun Bilgeleri*. İstanbul: Timaş, 2009.
- Emil, Birol. "Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu." *Necmettin Hacıeminoğlu Hatıra Kitabı* içinde, editör: Prof. Dr. Ali İhsan Öbek, Yüksel Topaloğlu, 77-84. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2017.
- Eroğlu, Kenan. *Ülkücü Hareketin Doktriner Eğitimi: 12 Eylül 1980 Öncesi Özel Eğitim Notları*. Ankara: Polietika, 2021.
- Hacıeminoğlu, Necmettin. *Milliyetçilik, Ülkücülük, Aydınlar*. Ankara: Töre-Devlet, 1976.
- Hacıeminoğlu, Necmettin. "Ülkücülük ve Ülkücüler." *Töre*. 28 (Eylül 1973): 3-7.
- Hergün*. 11 Ocak 1979.
- Hergün*. 28 Nisan 1977.
- Milliyet*. 16. 02. 1979.
- Smith, Anthony D. *Millî Kimlik*. Çeviren: Bahadır Sina Şener. İstanbul: İletişim, 1994.

Taşer, Dündar. "Romantizme Dair." *Devlet*. (12 Ocak 1970): 12.

Topaloğlu, Yüksel. "Necmettin Hacıeminoğlu ve Türk Aydını." *Türkiz*. 6/31 (Ocak-Şubat 2015): 41-63.

Turhan, Metin, *Ülkü Ocakları 1966-1980*. Ankara: Hazar, 2014.

ETİK: Bu makale, yazarın başvuru aşamasındaki beyanına göre; araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır.

ETHIC: This article has been prepared in accordance with research and publication ethics, according to the author's statement at the application stage.

ÇIKAR ÇATIŞMASI VE FİNANSAL KATKI BEYANI: Yazarın başvuru aşamasındaki beyanına göre; çalışmanın tarafsızlığı ile ilgili bilinmesi gereken bir mali katkı veya diğer çıkar çatışma ihtimali (potansiyeli) ve ilişki alanı yoktur.

CONFLICT OF INTEREST AND FINANCIAL CONTRIBUTION DECLARATION: According to the author's statement at the application stage; There is no financial contribution or other conflict of interest possibility (potential) and relationship area that should be known about the objectivity of the study.

Bu eser Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-commercial 4.0 International License.